

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurinn

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinn

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Við ábyrgd yvirfyri samfelagnum

oddagrein

TANN, sum veruliga ger sær ómak og vil vita hvussuleiðis samfelagið er bygt til tað tryggja og væl smurda samfelag vit í dag eru lutir av, verður ikki sørt erkynslaður, um hann heldur tað vera nóg mikið at finna sær veruleikarnar, so sum teir verða snúgvadr og snaraðir í tí borgarligu pressuni.

TAÐ er við sterka medvirkan javnaðarflóksins at vit í dag hava okkara sosiala löggávuværk, eina væl útbýgda undirvísing og sum heild trygg og væl útbýgd virkir — á sjógv sum á landi — tey sum geva arbeiði til flestu okkara.

SUMMAR av löggávuunum vóru helst komnar, sjálvt um vit ikki áttu Javnaðarflokkinn at skora á. Men har tað var neyðugt við nýggjum og skipandi hugtøkum, har tað var neyðugt við størri trygðarlógum fyri tann einstaka, har hevði litið fyri ikki at siga einki verið hent, áttu vit ikki ein javnaðarflokk sum skoraði á.

MUNURIN á teimum borgarligu flokkunum og javnaðarflokkinum er einfalt, at javnaðarflokkurin í øllum lutum er tilreiðar at virka fyri bestu umstøðum, men við ábyrgd yvirfyri samfelagnum. Meðan tann borgarligi flokkurin mest hugsar um at sæta

ávisar bólkur. Teir borgarligu liva av skrymslum, sum t.d. at ræða fólk við skatti, meðan teir, tá teir sita við ábyrgdini ikki eru forir fyri at semjast um nakað sum helst samfelagsskapandi, tiansheldur at broyta nakað til tað betra fyri fjøldini, uttan so at sæta honum, sum í forvegin hevur nóg mikið.

VIT hava upplivað og sæð borgarligar flokkar, sum í dag sita við landsins leiðslu, hvussu teir brúktu andstöðu, tíðina til bert at leggja ilt fyri øllum ti, sum samfelagið stendur fyri. Hetta sum er eyðkent fyri teir borgarligu.

EIN ótrúlig øvund móti øllum veruligum framburði. Ein ótrúlig hatsk kensla móti øllum teimum, sum starvast fyri samfelagsins áhugamálum.

ÚRSPLITIÐ er hareftir. Ósemja, klandur um persónsmál.

JAVNAÐARFLOKKURIN, hvørt hann situr sum ábyrgdarflokkur ella í andstöðu, hevur skyldu til at vísa á ábyrgdarloysið í tí borgarliga politikkinum imóti samfelagnum.

MEN Javnaðarflokkurin hevur so sanniliga eisini skyldu til at verja tey vunnna rættindini, sum liggja í øllum teimum löggávum, sum tryggja fjøld av fólki dagligt arbeiði og tryggja tilveru eftir loknan arbeiðsdag ella um hóttafall ella sjúka leika á.

So einfalt kann tað sigast. Men so einfaldur er veruleikin kortini ikki. Og spurningurin er heldur ikki um eitt antin/ella.

Alt hevur sínar avmarkingar. Eisini hvat vit hava ráð til. Men hin spurningurin: — Hava vit ráð at lata vera, er nóg meira áhugaður. Og hvørjar høvdu avleiðingarnar verið, um vit høvdu havt latið standa til, og ongatið havt sagt, at hatta skal fremjast — hatta hava vit ráð til? Ein og hvør kann svara spurninginum sjálvur.

Heldur ikki er tað rætt at siga, at allur peningur, sum »verður oystur í sosialu ynskisdreymar verða tikin frá tí vinnulivi, sum í longdini skal gjalda almannuútreiðslurnar.

Hvør er fortreytin fyri vinnulivinum? Tað arbeiðandi fólk á sjógv og á landi, løntakarinn! Tað, sum hann skapar umframt tað, sum fer til lønina, fer til vinnulivið, reiðarið,

virkið o.s.fr. og til framhaldandi iløgur. Tað meirvirðið, sum løntakarinn skapar, hevur hann ongan avgerðarætt yvir í okkara búskaparligu skipan. Men tað vil tann demokratiska sosialisman, at hann skal hava.

„Og arbeiðið setir sín spor — slit, gikt, ringar ryggir o.s.fr. Henda spurningin gloymir Dagblaðið og nógvir borgarligir politikkarar við. Men tað er sanniliga samband millum henda spurningin og vinnulivið og arbeiði.

Leggjast kann afturat, at á hesum øki hava vit verið alt ov sparnir. Heilsa hins einstaka kann ikki metast í pengum. Tí má skorast á her, soleiðis at vit fáa eitt gott fyrirbyrgjandi arbeiði við upplýsingum, einum betri arbeiðseftirliti og harnæst eina tíðarhóskandi revalgering.

Tí er hesin spurningurin ikki so einfaldur, Ó.B.!

Málið ikki so einfalt Ó.B.!

... Men tøvur er nakað, sum bara kann økjast, so skjótt sum hann er skaptur. Tøvur er óavmarkaður, og almannapolitikkur er ein spurningur um, hvat eitt samfelag hevur ráð til. Allur tann peningur, sum verður oystur í sosialu ynskisdreymar Eilif Samuelsen, verða tikin frá tí vinnulivi, sum í longdini skal gjalda almannuútreiðslurnar. Her er ein spurningur um antin/ella, tí figgarliga tilfeingið er avmarkað. (Grein í Dagblaðnum 11.8.82. Ó.B. hevur skrivað)

Hvat bagir tær Óli Breckmann?

Á Sosialinum eru vit ikki múla- ella stavnsbundin

Tað er eingin loyna, at Óli Breckmann, blaðstjóri á Dagblaðnum hevur nóg burturúr at lesa Sosialin. Hetta prógvar hann best við at geva seg til kennar við viðmerkingum um tað, hann lesur í blaðnum.

Tað er heldur eingin loyna, at Óli Breckmann istaðin fyri at leita tilfar til Dagblaðið fram av sinum eintingum, kann fylla floksblað sitt við einum og tveimum síðum nærum hvørja ferðina, og at hetta gevur honum mikla gleði, at »tosa« við okkum, sum kanska ikki hava somu hugsan og sjónarmið sum blaðstjórin á Dagblaðnum.

Fyri mitt viðkomandi, er hann ikki farin friðarlaga fram, men skiftivis gjørt gjøldur, verið ótrivaligur og eisini við hvørt eitt sindur harmur, tí eg ikki kann góðtaka hugsjónir hansara.

— Hvi alt hetta hóvstakið Óli Breckmann? Heldur tú tað vera so ræðuligt, at eg ikki havi somu sjónarmið sum tú, ella hevur tú eingi sjónarmið at framføra, — uttan so at tú skalt hava »knivin á strúpan« fyrst?

Uttan at gera ov nóg burturúr, so nýðist eg at triva í seinasta »brævið« til min, sum stóð í Dagblaðnum 6. august. — Alvaratos, — eg dugi ikki at skilja, hvi tú østist av greinini um Friðargonguna 1982.

Mótvegis manna-gongdini á Dagblaðnum, so havi eg roynt at viðgjørt tiltakið, sum friðargongan er, og eisini tikið við, at Sovjetsamveldið eisini hevur gjørt sitt til at misbrúka friðargonguna til egnan vinning.

Óli Breckmann hevur ilt av, at góðvorni ikki vil víkja fyri illgrunasemi og klandri, sum hann sigur hevur verið í friðargonguni og skivar: »Góðvorni liggur nær upp at tápuleika, og viðhvørt ivast onkur í, um tað ikki er av þýðheit, at fólk sum Dagný lata seg lumpa til at trúgva russum gott«.

Nú veit eg ikki, um Óli Breckmann vil mæra tað gott at siga, at hugsan mín er tápulig og at tað er byttleiki mín, sum fær meg at trúgva gott um medmenniskju míni.

Til tað er bert at siga, at eg, ið hvussu so er, ikki vil stinga nokrum nakað í skógvarnar, sum eg bert giti mæra til. Eg vil heldur royna at skilja, hvi veruleikin er, sum hann er, og

um møguleiki er fyri at skapa nakað betri burturúr, enn bert at sáa illgruna og skuldseta tey, sum kanska ikki hava somu meining sum eg. Í so máta er góðvorni eitt vápn, sum væl kann brúkast.

Tað er einki at ivast í, at friðarrørslurnar á ymsan hátt eru sprottar úr góðvorni. Her hugsi eg um positivt góðvorni, har tað snýr seg um menniskju úr nógvum londum, sum væl kunnu gerast ein maktfaktorur í royndini at skapa linna millum stórveldini.

Hetta hava tey fólk prógvað, sum hava staðið aftan fyri tiltøk, sum nú eru furin fram, og sum vónandi framhaldandi fara at virka. Væl vitandi um, at nógv fólk verða sett í geglið, tí tey hava áðra hugsan enn tann almenna í ávisum landi, — hetta fer ikki bert fram í socialistiskum londum, men eisini í teimum fasistisku londunum, Óli! So haldi eg kortini, at vit alt meira eru gjørd varug við hetta fyrirbrigðið seinastu árinu, og tað kunnu vit takka teimum felagsskapum fyri, sum arbeiða móti harðræðið, sum valdar í heiminum. Her hugsi eg um Amnesty International, sum rættuliga hevur ment seg, og givið hóp av upplýsingum og stuði til fólk í neyð, eins og hesin felagsskapur eisini er dæmi um, at tað loysir seg at berjast móti órættvís.

Um Óli Breckmann vil kroyra meg í tann bókin, sum hann kallar »hentir

byttlingar«, so er tað bert gott, samstundis sum eg vóni, at hesir byttlingar verða so nógvir í tali, at Óla'sa partur kemur í minnilutan. Hetta út frá tí, sum vit vanliga kalla »normin«, tað vil siga, at tann størri samfelagsbólurin verður mettur út frá talinum, hvussu nóg vit eru í hvørjum parti. Ut frá norminum verða tey »normalu« í samfelagnum koyrd í ein ból, meðan »hini«, sum væl kunnu hava eins nógvar dygdir, tó tey ikki verða mett sum »normalur« verða skúgvað til vikis.

At enda: Seinastu ferðirnar Óli Breckmann hevur viðgjørt mína skrivning, so hevur hann tosað um minar »partamenn« og um socialistar o.s.fr.

Her gitar Óli Breckmann, sum hann vanliga ger uttan at smæðast. Eg eri ikki limur í nokrum politiskum flokki, og ætli mær ikki at góðtaka, at Óli Breckmann setur meg í bás, so sum honum lystir.

Á Sosialinum hava vit ikki fingið munurkvir ella eru starvsbundin. Tað kann væl vera, at hetta er »praksis« á Dagblaðnum, men at mín samfelagsliga og politiska hugsjón liggur langt frá fólka-flokkinum, er eingin loyna.

Er tað hetta, Óli Breckmann er so harmur um, — ja, so gerst ikki við. Meg nerver tað ikki, — heldur tvørturímóti.

Dagný Joensen

Lesið um ítrótt í

sosialinum